

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ МОВЛЕННЯ

підготовки магістра

спеціальності В11 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Силабус освітнього компонента «Соціальні аспекти мовлення» підготовки магістра, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В11 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробник:

Семенюк А. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми доцент Пожарська Н.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 12 від 25 червня 2025 р.).

Завідувач кафедри практики англійської мови: Коляда Е. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В11 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	вибірковий
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 1-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
	Самостійна робота 88 год.	
Мова навчання		Форма контролю: залік
		<i>англійська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В11 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Магістр	вибірковий
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4кредити		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 96 год.
	Консультації 14 год.	
Мова навчання		Форма контролю: залік
		<i>англійська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Антоніна Афанасіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	semenyuk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Очні консультації: у день проведення лекцій/семінарських

	занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
--	---

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Курс передбачає оволодіння базовими знаннями з соціальних аспектів мовлення. **Предметом** ВОК є особливості вивчення соціальної природи мовлення, розгляду мовлення як ознаки соціальної ідентичності, аналізу маркерів соціального класу та відображення сексизму в мовній системі.

Пререквізити. Об'єм, тематика та ступінь складності викладеного матеріалу передбачає ґрунтовне володіння англійською мовою на рівні С1, його успішне вивчення та засвоєння видається можливим за умови володіння базовими знаннями із загального мовознавства та теорії мови, а також методів дослідження мовних явищ.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Основною метою викладання освітнього компонента “Соціальні аспекти мовлення” є формування у здобувачів освіти чіткої уяви про соціолінгвістику як мовознавчу дисципліну, яка має тісні зв'язки з іншими дисциплінами, наприклад: з загальним мовознавством, лексикологією, стилістикою, граматикою, літературознавством, культурологією, соціологією, психологією. Курс “Соціальні аспекти мовлення” має такі цілі: узагальнити основні методологічні положення соціолінгвістики як теоретичної дисципліни, тобто сформувані їх на загальнонауковій та загальнолінгвістичній базі, сучасної науки та мови; сформулювати основні положення та визначити концептуальний апарат соціального аспекту мовної діяльності. розвинути у здобувачів вищої освіти самостійне критичне мислення, творче ставлення до теоретичних положень та концепцій, що вивчаються. Ефективному викладанню освітнього компонента слугує комплекс **методів**, зокрема словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда, інструктаж, робота з книгою, навчальна дискусія, диспут); наочні (спостереження, демонстрування, ілюстрування); практичні (практична робота).

У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти знатимуть: основні поняття, проблеми й методи соціолінгвістики; особливості комунікативної діяльності людини, функції мови; специфіку соціальних діалектів англійської мови: жаргону, сленгу; взаємозв'язок понять мова і етнос, мова і культура; гендерні відмінності у мові; ареально-хронологічні моделі змішування мов.

У результаті вивчення цього освітнього компонента здобувачі освіти вмітимуть: відрізнити соціальні діалекти від територіальних, встановлювати зв'язок між ними; визначати тип мовної ситуації за певними ознаками і з різною локалізацією; при аналізі мовного матеріалу визначати вектори мовних контактів та ареально-хронологічні моделі змішування мов; аналізувати мовлення мешканців з урахуванням соціолінгвістичної ситуації регіону та наслідків міжмовних і міждіалектних контактів.

3. *Soft Skills*

Комунікація: Вміння чітко та ефективно висловлювати свої думки усно та письмово, слухати інших, вести переговори та будувати відносини.

Критичне мислення: Здатність аналізувати інформацію, оцінювати аргументи, розв'язувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення.

Креативність: Вміння генерувати нові ідеї, знаходити нестандартні рішення та адаптуватися до змін.

Лідерство: Здатність мотивувати, надихати та вести за собою команду, приймати відповідальні рішення та досягати спільних цілей.

Робота в команді: Вміння співпрацювати з іншими, ефективно розподіляти обов'язки, вирішувати конфлікти та досягати спільного результату.

Емоційний інтелект: Здатність розуміти та управляти своїми емоціями та емоціями інших, будувати позитивні відносини та вирішувати конфлікти.

Управління часом: Вміння планувати та організовувати свій час, розставляти пріоритети та дотримуватися дедлайнів.

Адаптивність: Здатність швидко пристосовуватися до нових умов, ситуацій та вимог.

Вирішення проблем: Вміння ідентифікувати проблеми, аналізувати їх причини, знаходити та впроваджувати рішення.

Впевненість у собі: Віра у власні сили та можливості, здатність до самопрезентації та відстоювання своєї точки зору.

4. *Структура освітнього компонента.*

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Sociolinguistics as an interdisciplinary study	10	2	1		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Language planning and policy.	16	2	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Varieties of language.	20	1	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. Mixture of varieties.	14	1	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Speech as social interaction	14	1	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5

Тема 6. Speech as a signal of social identity	14	1	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Some English markers of social class	18	1	2		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Sexism in the language system	14	1	1		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	120	10	14		88	8	40
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова контрольна робота							Т / 60
Усього	120	10	14		88	8	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Sociolinguistics as an interdisciplinary study	10	1			12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Language planning and policy	16		1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Varieties of language	20	1	1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. Mixture of varieties.	14				12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Speech as social interaction.	14	1	1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Speech as a signal of social identity	14		1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Some English markers of social class	18	1	1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Sexism in the language system	14		1		12	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	120	4	6		96	14	40
Види підсумкових робіт							Бал

Підсумкова контрольна робота							Т / 60
Усього	120	4	6		96	14	100

Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, РК – розв’язування кейсів, КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Т – тести.

Самостійна робота

Самостійна робота охоплює розширене опрацювання теоретичного наповнення тем лекційного матеріалу та підготовку до практичних занять, що відображає загальна оцінка за тему.

Таблиця 3

Зміст самостійної роботи

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1.	11	12	The Sociolinguistic Development of the Child
Тема 2.	11	12	Explicit versus Implicit Language Planning
Тема 3	11	12	Speech Communities and Languages
Тема 4.	11	12	Pidgins. Creoles
Тема 5.	11	12	Tactics for Removing Cross Cultural Communication Barriers
Тема 6.	11	12	Power and Solidarity
Тема 7.	11	12	Hidden and secret language
Тема 8	11	12	Gender and multilingualism
Разом:	88	96	

IV. Політика оцінювання

Оцінювання здобувачів освіти регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. Політика щодо академічної доброчесності унормована в [Кодексе академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), згідно з яким учасники освітнього процесу мають усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися розкладу навчального процесу, зокрема заборонено списування під час тесту (у т.ч. із використанням мобільних телефонів). Здобувачам освіти необхідно складати всі завдання самостійно, без допомоги сторонніх осіб; надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не публікувати відповідей до тесту та письмових завдань; зазначати джерела інформації та посилатися на роботу інших авторів у разі використання результатів їхньої роботи; не

вдаватися до кроків, що можуть нечесно погіршити чи покращити результати інших студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. У разі відсутності з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) на лекційному чи семінарському занятті здобувач освіти самостійно проходить пропущену тему/теми й може звернутися за консультацією до викладача. Матеріал пропущеного семінарського заняття здобувач освіти за погодженням з викладачем може відпрацювати в онлайн/офлайн-форматі (відповідно до затвердженого графіку консультацій кафедри практики англійської мови), але не пізніше прикінцевого заняття. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

За наявності об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими освітніми потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умов певних сімейних обставин тощо, здобувач може оформити індивідуальний план, і навчання у такому випадку відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до [Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Здобувачі освіти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання завдань та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно з [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#) та рішенням науково-методичної комісії факультету іноземної філології від 02.02.2022 р., протокол № 7, здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Поточне оцінювання включає в себе поточну роботу здобувача вищої освіти під час лекційних і семінарських занять: у кожному змістовому модулі – максимум 5 балів за усне опитування у зазначених формах та письмову підготовку до неї. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних

заняттях. Максимальна оцінка здобувача вищої освіти за поточне оцінювання становить 40 балів. За написання тематичної контрольної роботи учасник освітнього процесу може отримати максимум – 60 балів. Відповідно до політики накопичування балів здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів. За рішенням кафедри здобувачам вищої освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах наукових робіт й досягли значних результатів, можуть бути присуджені додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти на семінарських заняттях

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
5	Учасник освітнього процесу має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками, здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
4	Знання учасника освітнього процесу є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
3	Учасник освітнього процесу демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна, здобувач вищої освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
2	Учасник освітнього процесу демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
1	Учасник освітнього процесу може розрізнити об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Перелік питань на залік:

1. Sociolinguistics as an Interdisciplinary Study
2. Conformity and Individualism
3. Corpus, Status and Language Acquisition Planning
4. Government Planning and Language Strategists
5. Characteristics of World Englishes
6. Types of Variation and Types of Users
7. Societal Multilingualism
8. Verbal Repertoire
9. Language Choice
10. Speech Communities and Languages
11. Code-switching
12. Borrowing
13. Linguistic Convergence and Transfer
14. The social Nature of Speech
15. The Classification of Speech
16. Speech as Skilled Work
17. The norms Governing Speech
18. Social Stratification
19. Discourse Structure
20. Relation between Verbal and Non-verbal Behaviour in Social Interaction
21. Slang
22. Hidden and secret language
23. Social Status and Role
24. Naming Conventions and Forms of Address
25. Sexual Stereotyping and Gender-based Ideologies

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти під час виконання завдань з ВОК та оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальним принципом. Формою підсумкового контролю є *залік*.

Шкала оцінювання (максимум 100 балів)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Aboh, Enoch O., and M. Carmen Parafita Couto. 2024. Modelling multilingual ecologies beyond the L1-L2 binary. *Linguistic Approaches to Bilingualism* 14: 37–42.
2. Amer, Peter. 2018. Dialect change in Europe: Leveling and convergence. In Charles Boberg, John Nerbonne, & Dominic Watt (eds.), *The handbook of dialectology*, 159–76. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
3. Beaman, Karen V. & Fabian Tomaschek. 2021. Loss of historical phonetic contrast across the lifespan: Articulatory, lexical, and social effects on sound change in Swabian. In Karen V. Beaman & Isabelle Buchstaller (eds.), *Language variation and language change across the lifespan*, 209–234.
4. Beaman, Karen V. 2020. Identity and mobility in linguistic change across the lifespan: The case of Swabian German. In Arne Ziegler, Stefanie Edler & Georg Oberdorfer (eds.), *Urban matters: Current approaches of international sociolinguistic research (Studies in Language Variation 27)*, 27–60.
5. Fischer, John L. 2015. "Social Influences on the Choice of a Linguistic Variant". *WORD*. 14: 47–56. doi:10.1080/00437956.1958.11659655.
6. Fox, John & Sanford Weisberg. 2019. *An {R} companion to applied regression*. 3rd edn. Thousand Oaks: Sage.
7. François, Alexandre (2012), "The dynamics of linguistic diversity: Egalitarian multilingualism and power imbalance among northern Vanuatu languages" (PDF), *International Journal of the Sociology of Language* (214): 85–110, doi:10.1515/ijsl-2012-0022, S2CID 145208588.
8. Meecham, Marjory; Rees-Miller, Janie 2001. "Language in social contexts". In O'Grady, William; Archibald, John; Aronoff, Mark; Rees-Miller, Janie (eds.). *Contemporary Linguistics* (Fourth ed.). Bedford/St. Martin's. ISBN 978-0-312-24738-6.
9. Preston, Dennis R. (1993-06-01). "Variation linguistics and SLA". *Second Language Research*. 9 (2): 153–172. doi:10.1177/026765839300900205. ISSN 0267-6583. S2CID 145704483.
10. Thomson, Rob; Murachver, Tamar; Green, James (2016). "Where is the Gender in Gendered Language?". *Psychological Science*. 12 (2): 171–175. doi:10.1111/1467-9280.00329. PMID 11340928. S2CID 44597261.
11. Wardhaugh, Ronald; Fuller, Janet M. (2021). *An Introduction to Sociolinguistics* (8th ed.). Wiley-Blackwell. p. 127.

Додаткова література

12. Bucholtz, Mary (2004). "Styles and stereotypes". *Pragmatics*. 14 (2–3): 127–147. doi:10.1075/rag.14.2-3.02buc.
13. Bundesamt für Statistik. 2021. Verkehrsverhalten der Bevölkerung. Alle Publikationen. Retrieved from https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/dyn_institution=900001
14. Eric S. Tellez, Sabino Miranda-Jiménez, Mario Graff, and Daniela Moctezuma, Gender and language-variety identification with MicroTC Notebook for PAN at CLEF 2017

15. Fix, Sonya (2014). "AAE as a bounded ethnolinguistic resource for white women with African American ties". *Language & Communication*. 35: 55–74. doi:[10.1016/j.langcom.2013.11.004](https://doi.org/10.1016/j.langcom.2013.11.004).
16. Ito, R (2010). "Accommodation to the Local Majority Norm by Hmong Americans in the Twin Cities, Minnesota". *American Speech*. 85 (2): 141–62. doi:[10.1215/00031283-2010-008](https://doi.org/10.1215/00031283-2010-008).
17. Lo, Adrienne; Reyes, Angela (2004). "Selected works on Asian Pacific American language practices". *Pragmatics*. 14 (2–3): 341–346. doi:[10.1075/prag.14.2-3.14lo](https://doi.org/10.1075/prag.14.2-3.14lo).
18. Matej Martinc, Iza Škrjanec, Katja Zupan, and Senja Pollak, PAN 2017: Author Profiling - Gender and Language Variety Prediction Notebook for PAN at CLEF 2017
19. Reyes, Angela (2005). "Appropriation of African American slang by Asian American youth1". *Journal of Sociolinguistics*. 9 (4): 509–532. doi:[10.1111/j.1360-6441.2005.00304.x](https://doi.org/10.1111/j.1360-6441.2005.00304.x).
20. Reyes, Angela (2007). *Language, Identity, and Stereotype Among Southeast Asian American Youth: The Other Asian*. Lawrence Erlbaum Associates. ISBN 978-0-8058-5539-5. OCLC 64594226. statistiken/kataloge-datenbanken/publikationen.html?dyn_prodima=900176&